Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

31 päivänä tammikuuta 2017*

Ennakkoratkaisupyyntö — Vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuva alue — Turvapaikka — Direktiivi 2004/83/EY — Kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelyä pakolaisiksi koskevat vähimmäisvaatimukset — 12 artiklan 2 kohdan c alakohta ja 12 artiklan 3 kohta — Pakolaisaseman myöntämättä jättäminen — Yhdistyneiden kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaisten tekojen käsite — Ulottuvuus — Terroristijärjestön johtava jäsen — Terroristiryhmän toimintaan osallistumisesta saatu rikosoikeudellinen tuomio — Tapauskohtainen tarkastelu

Asiassa C-573/14,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Conseil d'État (ylimmän oikeusasteen tuomioistuin, Belgia) on esittänyt 13.11.2014 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 11.12.2014, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides

vastaan

Mostafa Lounani,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti K. Lenaerts, jaostojen puheenjohtajat M. Ilešič, L. Bay Larsen, J. L. da Cruz Vilaça, E. Juhász, M. Berger ja E. Regan sekä tuomarit A. Rosas (esittelevä tuomari), A. Borg Barthet, J. Malenovský, E. Levits, K. Jürimäe ja C. Lycourgos,

julkisasiamies: E. Sharpston,

kirjaaja: hallintovirkamies V. Tourrès,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 16.2.2016 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides, edustajanaan E. Derriks, avocat,

— Mostafa Lounani, edustajinaan C. Marchand ja D. Alamat, avocats,

— Belgian hallitus, asiamiehinään C. Pochet, M. Jacobs ja S. Vanrie, avustajinaan D. Matray, C. Piront ja N. Schynts, avocats,

* * Oikeudenkäyntikieli: ranska.

— Kreikan hallitus, asiamiehenään M. Michelogiannaki,

— Espanjan hallitus, asiamiehinään A. Rubio González ja L. Banciella Rodríguez-Miñón,

— Ranskan hallitus, asiamiehinään F.-X. Bréchot ja D. Colas,

— Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan M. Salvatorelli, avvocato dello Stato,

— Unkarin hallitus, asiamiehinään M. Z. Fehér ja M. M. Tátrai,

— Puolan hallitus, asiamiehenään B. Majczyna,

— Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehinään M. Holt, S. Brandon ja V. Kaye, avustajanaan D. Blundell, barrister,

— Euroopan komissio, asiamiehinään M. Condou-Durande ja R. Troosters,

kuultuaan julkisasiamiehen 31.5.2016 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelyä pakolaisiksi tai muuta kansainvälistä suojelua tarvitseviksi henkilöiksi koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä myönnetyn suojelun sisällöstä 29.4.2004 annetun neuvoston direktiivin 2004/83/EY (EUVL 2004, L 304, s. 12 sekä oikaisut EUVL 2005, L 204, s. 24 ja EUVL 2011, L 278, s. 13) 12 artiklan 2 kohdan c alakohdan ja 12 artiklan 3 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (pakolaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden asiamies, jäljempänä Commissaire général) ja Mostafa Lounani, Marokon kansalainen, ja jossa on kyse pakolaisaseman myöntämättä jättämisestä viimeksi mainitulle Yhdistyneiden kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaisten tekojen vuoksi.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Kansainvälinen oikeus

Yhdistyneiden kansakuntien peruskirja

3 Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan, joka allekirjoitettiin San Franciscossa (Yhdysvallat) 26.6.1945, 1 artiklan 1 ja 3 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Yhdistyneiden kansakuntien päämäärät ovat:

1. ylläpitää kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta ja siinä tarkoituksessa ryhtyä tehokkaisiin yhteisiin toimenpiteisiin rauhaa vaarantavan uhan poistamiseksi ja sen syntymisen ehkäisemiseksi sekä hyökkäystoimien tai muiden rauhanrikkomisten tukahduttamiseksi sekä rauhanomaisin keinoin sopusoinnussa oikeudenmukaisuuden ja kansainvälisen oikeuden kanssa sovittaa tai selvittää kansainväliset riidat ja tilanteet, jotka saattavat johtaa rauhan rikkoutumiseen;

– –

3. aikaansaada kansainvälistä yhteistyötä kansainvälisiä, taloudellisia, sosiaalisia, sivistyksellisiä tai humanitaarisia kysymyksiä ratkaistaessa samoin kuin kaikille rotuun, sukupuoleen, kieleen tai uskontoon katsomatta kuuluvien ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamista kehitettäessä ja edistettäessä”.

Geneven yleissopimus

4 Pakolaisten oikeusasemaa koskeva yleissopimus, joka allekirjoitettiin Genevessä 28.7.1951 (Yhdistyneiden kansakuntien sopimuskokoelma, nide 189, s. 150, nro 2545 (1954)), tuli voimaan 22.4.1954. Sitä on täydennetty New Yorkissa 31.1.1967 tehdyllä pakolaisten oikeusasemaa koskevalla pöytäkirjalla, joka puolestaan tuli voimaan 4.10.1967 (jäljempänä Geneven yleissopimus).

5 Geneven yleissopimuksen 1 artiklan A kohdassa määritellään ensin muun muassa, mitä käsitteellä ”pakolainen” yleissopimuksessa tarkoitetaan, minkä jälkeen saman artiklan F kohdassa määrätään seuraavaa:

”Tämän yleissopimuksen määräyksiä ei ole sovellettava henkilöön, johon nähden on perusteltua aihetta epäillä, että:

– –

c) hän on syyllistynyt Yhdistyneiden kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaisiin tekoihin.”

Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmat

6 Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvosto (jäljempänä turvallisuusneuvosto) hyväksyi 28.9.2001 päätöslauselman 1373 (2001), jonka johdanto-osassa ilmaistaan muun muassa ”tarve torjua kaikilla keinoilla Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan mukaisesti uhkia, joita terroriteot aiheuttavat kansainväliselle rauhalle ja kansainväliselle turvallisuudelle”.

7 Mainitun päätöslauselman 3 kohdan f ja g alakohdan mukaan kaikkien valtioiden on yhtäältä ”ennen pakolaisaseman myöntämistä ryhdyttävä asianmukaisiin toimiin kansallisen ja kansainvälisen lainsäädännön asiaa koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti, ihmisoikeuksia koskevat kansainväliset määräykset mukaan luettuina, varmistaakseen, ettei turvapaikanhakija ole suunnitellut tai valmistellut terroritekoja tai osallistunut sellaisten suorittamiseen” ja toisaalta ”valvottava kansainvälisen lainsäädännön mukaisesti, etteivät terroritekojen tekijät tai suunnittelijat tai tällaisten tekojen valmistelijat väärinkäytä omaksi edukseen pakolaisasemaa”.

8 Kyseisen päätöslauselman 5 kohdassa turvallisuusneuvosto toteaa, että ”terroriteot, terrorismin keinot ja terroristitoiminta ovat Yhdistyneiden kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaisia ja että terroritekojen tietoinen rahoittaminen ja suunnitteleminen sekä niihin yllyttäminen on myös Yhdistyneiden kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaista”.

9 Turvallisuusneuvosto hyväksyi 12.11.2001 päätöslauselman 1377 (2001), jonka 5 kohdassa se ”korostaa, että kansainväliset terroriteot ovat Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjassa ilmaistujen tarkoitusperien ja periaatteiden vastaisia ja että kansainvälisten terroritekojen rahoittaminen, suunnitteleminen ja valmisteleminen sekä kaikin muin tavoin tukeminen on yhtä lailla siinä ilmaistujen tarkoitusperien ja periaatteiden vastaista”.

10 Turvallisuusneuvoston 14.9.2005 hyväksymässä päätöslauselmassa 1624 (2005) huomautetaan, että ”kaikkien valtioiden on tehtävä täysipainoisesti yhteistyötä terrorismin torjumiseksi niiden velvollisuuksiensa mukaisesti, jotka johtuvat kansainvälisestä oikeudesta, sellaisen henkilön paljastamiseksi, hänen turvapaikkansa epäämiseksi ja oikeuteen saattamisekseen – – joka tukee terroritekojen rahoittamista, suunnittelemista, valmistelemista tai suorittamista, myötävaikuttaa, osallistuu tai aikoo osallistua niihin tai antaa suojaa niiden tekijöille”.

11 Päätöslauselman 1624 (2005) 1 kohdassa turvallisuusneuvosto kehottaa ”kaikkia valtioita ryhtymään toimenpiteisiin, jotka voivat olla tarpeellisia ja asianmukaisia ja ovat kansainvälisestä oikeudesta johtuvien velvollisuuksien mukaisia, jotta

a) kielletään lailla terroritekoon tai terroritekoihin yllyttäminen

b) ehkäistään tällainen yllyttäminen

c) hylätään sellaisten henkilöiden turvapaikkahakemukset, joista on saatavilla uskottavia ja asianmukaisia tietoja, joiden mukaan on olemassa vakavaa aihetta epäillä, että he ovat syyllistyneet tällaiseen yllyttämiseen”.

12 Turvallisuusneuvoston 24.9.2014 hyväksymän päätöslauselman 2178 (2014) 5 kohdassa todetaan seuraavaa: ”Jäsenvaltioiden on – – estettävä ja tukahdutettava sellaisten henkilöiden värväämineen, organisoituminen, kuljettaminen tai varustaminen, jotka matkustavat maahan, joka ei ole heidän asuinmaansa tai jonka kansalaisia he eivät ole, tehdäkseen, suunnitellakseen tai valmistellakseen terroritekoja tai osallistuakseen niihin tai antaakseen tai saadakseen terroristikoulutusta, ja heidän matkustamisensa ja toimintansa rahoittaminen.”

13 Tämän saman päätöslauselman 6 kohdassa turvallisuusneuvosto huomauttaa, että

”– – päätöslauselmassa 1373 (2001) päätettiin, että jäsenvaltioiden on valvottava, että henkilöt, jotka osallistuvat terroritekojen rahoitukseen, suunnitteluun, valmisteluun tai suorittamiseen tai jotka myötävaikuttavat niihin, saatetaan oikeuden eteen, ja että valtioiden on valvottava, että niiden sisäisten lakien ja säännösten mukaiset rikostunnusmerkistöt sallivat rikoksen vakavuuteen suhteutettuna syytetoimiin ryhtymisen ja rankaisemisen seuraavien rikosten osalta:

– –

c) se, että valtioiden kansalaiset tahallisesti järjestävät tai niiden alueella tahallisesti järjestetään sellaisten henkilöiden matkoja, jotka matkustavat maahan, joka ei ole heidän asuinmaansa tai jonka kansalaisia he eivät ole, tehdäkseen, suunnitellakseen tai valmistellakseen terroritekoja tai osallistuakseen niihin tai antaakseen tai saadakseen terroristikoulutusta, tai osallistuvat muuhun toimintaan, joka helpottaa näiden tekojen tekemistä, mukaan lukien värvääminen;

– –”

Unionin oikeus

Direktiivi 2004/83

14 Direktiivin 2004/83 johdanto-osan kolmannen perustelukappaleen mukaan Geneven yleissopimus on pakolaisten suojelua koskevan kansainvälisen oikeudellisen järjestelmän kulmakivi.

15 Tämän direktiivin johdanto-osan 16, 17 ja 22 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(16) Olisi laadittava vähimmäisvaatimukset pakolaisaseman määrittelystä ja sisällöstä ohjeeksi jäsenvaltioiden toimivaltaisille kansallisille elimille Geneven yleissopimuksen soveltamista varten.

(17) On tarpeen ottaa käyttöön yhteiset perusteet, joiden mukaisesti turvapaikanhakijoille myönnetään Geneven yleissopimuksen 1 artiklassa tarkoitettu pakolaisasema.

– –

(22) Yhdistyneiden Kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaiset teot mainitaan Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan johdanto-osassa ja 1 ja 2 artiklassa, ja ne sisältyvät muun muassa Yhdistyneiden Kansakuntien terrorismintorjuntaan liittyvistä toimenpiteistä antamiin päätöslauselmiin, joiden mukaan sekä terroriteot, -menetelmät ja -käytännöt että terroritekojen tietoinen rahoittaminen, suunnittelu ja tekoihin yllyttäminen ovat Yhdistyneiden Kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaisia tekoja.”

16 Direktiivin 2004/83 12 artiklan, jonka otsikko on ”Poissulkeminen” ja joka kuuluu direktiivin III lukuun, jonka otsikko puolestaan on ”Pakolaisaseman myöntäminen”, 2 ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”2. Pakolaisasema jätetään myöntämättä kolmannen maan kansalaiselle tai kansalaisuudettomalle henkilölle, jos on vakavaa aihetta epäillä, että hän on:

– –

c) syyllistynyt Yhdistyneiden kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaisiin tekoihin Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan johdanto-osassa sekä 1 ja 2 artiklassa esitetyn mukaisesti.

3. Edellä olevaa 2 kohtaa sovelletaan henkilöihin, jotka yllyttävät siinä mainittuihin rikoksiin tai tekoihin tai muulla tavoin osallistuvat niiden suorittamiseen.”

Puitepäätös 2002/475/YOS

17 Terrorismin torjumisesta 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/475/YOS (EYVL 2002, L 164, s. 3) johdanto-osan kuudennessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Terrorismirikosten määritelmiä olisi lähennettävä toisiinsa kaikissa jäsenvaltioissa, myös terroristiryhmään liittyvien terrorismirikosten määritelmiä. Toisaalta rikokset tehneille tai niistä vastuussa oleville luonnollisille henkilöille ja oikeushenkilöille on vahvistettava rangaistukset ja seuraamukset, jotka ovat suhteessa tehtyjen rikosten vakavuuteen.”

18 Tämän puitepäätöksen 1 artiklan, jonka otsikko on ”Terrorismirikokset ja perusoikeudet ja -periaatteet”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta terrorismirikoksina pidettäisiin a–i alakohdassa tarkoitettuja kansallisessa laissa rikoksiksi määriteltyjä tahallisia tekoja, jotka luonteensa tai asiayhteytensä vuoksi voivat aiheuttaa vakavaa haittaa jollekin maalle tai kansainväliselle järjestölle – –:

– –

a) ihmishenkeen kohdistuvat rikokset, jotka voivat aiheuttaa kuoleman;

b) henkilön ruumiillista koskemattomuutta loukkaavat törkeät rikokset;

c) ihmisryöstö tai panttivangin ottaminen;

d) aiheuttaa hallinnollisille tai julkisille laitoksille, liikennejärjestelmille, infrastruktuureille – – suuria tuhoja – –;

e) ilma-alusten ja alusten – – haltuunotto – –;

f) aseiden, räjähteiden – – valmistus, hallussapito, hankinta, kuljetus, toimitus tai käyttö – –;

g) vaarallisten aineiden vapauttaminen taikka tulipalojen, tulvien tai räjähdysten aiheuttaminen siten, että ihmishenkiä saatetaan vaaraan;

h) veden- tai sähkövoiman jakelun tai muun perusluonnonvaran toimittamisen häirintä tai keskeytys – –;

i) jonkin a–h alakohdassa mainitun teon tekemisellä uhkaaminen.”

19 Mainitun puitepäätöksen 2 artiklassa, jonka otsikko on ”Terroristiryhmään liittyvät terrorismirikokset”, säädetään seuraavaa:

”1. Tässä puitepäätöksessä ’terroristiryhmällä’ tarkoitetaan rakenteeltaan jäsentynyttä, tietyksi ajaksi perustettua, useamman kuin kahden henkilön yhteenliittymää, joka toimii yhdessä terrorismirikosten tekemiseksi. Ilmaisulla ’rakenteeltaan jäsentynyt’ tarkoitetaan yhteenliittymää, joka ei ole muodostunut sattumalta rikosten tekemiseksi välittömästi ja jonka jäsenillä ei ole välttämättä muodollisesti määriteltyjä tehtäviä, jonka kokoonpano ei välttämättä pysy jatkuvasti samana tai jonka rakenne ei ole välttämättä pitkälle kehitetty.

2. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että seuraavista tahallisista teoista rangaistaan:

a) terroristiryhmän johtaminen;

b) terroristiryhmän toimintaan osallistuminen mukaan lukien tietojen tai aineellisten välineiden antaminen sille tai sen toiminnan rahoittaminen jollakin tavalla tietoisena siitä, että osallistuminen edistää terroristiryhmän rikollista toimintaa.”

20 Puitepäätöksen 2002/475 3 ja 4 artiklaa muutettiin puitepäätöksellä 2008/919/YOS (EUVL 2008, L 330, s. 21), jonka johdanto-osan kymmenennessä perustelukappaleessa todetaan, että ”terrorismirikosten sekä terroritoimintaan liittyvien rikosten määritelmiä olisi kaikissa jäsenvaltioissa edelleen lähennettävä siten, että määritelmä kattaa myös julkisen yllytyksen terrorismirikokseen sekä terroristien värväyksen ja koulutuksen tahallisina tekoina”.

21 Puitepäätöksen 2002/475, sellaisena kuin se on muutettuna puitepäätöksellä 2008/919, 3 artiklan, jonka otsikko on ”Terroritoimintaan liittyvät rikokset”, 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Tässä puitepäätöksessä tarkoitetaan:

– –

b) ’terroristien värväyksellä’ toisen henkilön taivuttamista tekemään jokin 1 artiklan 1 kohdan a–h alakohdassa tai 2 artiklan 2 kohdassa lueteltu rikos;

– –

2. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että seuraavia tahallisia tekoja pidetään terroritoimintaan liittyvinä rikoksina:

– –

b) terroristien värväys;

– –

f) väärien hallintoasiakirjojen laatiminen jonkin 1 artiklan 1 kohdan a–h alakohdassa sekä 2 artiklan 2 kohdan b alakohdassa luetellun rikoksen tekemiseksi.”

22 Puitepäätöksen 2002/475, sellaisena kuin se on muutettuna puitepäätöksellä 2008/919, 4 artikla liittyy tiettyihin puitepäätöksen 2002/475 1–3 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin yllyttämiseen, niitä koskevaan avunantoon ja niiden yritykseen.

Belgian oikeus

23 Ulkomaalaisten maahantulo-oikeudesta, oleskeluoikeudesta, asettautumisesta ja maasta poistamisesta 15.12.1980 annetun lain (loi du 15 décembre 1980 sur l’accès au territoire, le séjour, l’établissement et l’éloignement des étrangers; Moniteur belge 31.12.1980, s. 14584) 55/2 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Ulkomaalainen ei ole pakolainen, jos hän kuuluu Geneven yleissopimuksen 1 artiklan D, E tai F kohdan soveltamisalaan. Tämä pätee myös niihin henkilöihin, jotka yllyttävät Geneven yleissopimuksen 1 artiklan F kohdassa lueteltuihin rikoksiin tai tekoihin tai muulla tavoin osallistuvat niiden suorittamiseen.”

24 Terrorismirikoksista 19.12.2003 annetulla lailla (loi du 19 décembre 2003 relative aux infractions terroristes; Moniteur belge 29.12.2003, s. 61689), joka annettiin puitepäätöksen 2002/475 saattamiseksi osaksi Belgian oikeutta, lisättiin rikoslain II kirjaan I ter luku, jonka otsikko on ”Terrorismirikokset” ja joka sisältää tämän lain 137–141 ter §:n.

25 Rikoslain, sellaisena kuin se on muutettuna 19.12.2003 säädetyllä lailla (jäljempänä muutettu rikoslaki), 137 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Terrorismirikos on 2 ja 3 momentissa säädetty rikos, joka voi luonteensa tai asiayhteytensä vuoksi aiheuttaa vakavaa haittaa jollekin maalle tai kansainväliselle järjestölle ja joka on tehty tahallisesti tarkoituksena pelotella vakavasti väestöä tai pakottaa aiheettomasti viranomaiset tai kansainvälinen järjestö tekoon tai pidättymään teosta tai horjuttaa vakavasti jonkin maan tai kansainvälisen järjestön poliittisia, perustuslaillisia, taloudellisia tai sosiaalisia perusrakenteita tai tuhota ne.”

26 Muutetun rikoslain 139 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Terroristiryhmällä tarkoitetaan rakenteeltaan jäsentynyttä, useamman kuin kahden henkilön vakiintunutta yhteenliittymää, joka toimii yhteisymmärryksessä 137 §:ssä tarkoitettujen terroritekojen tekemiseksi.”

27 Muutetun rikoslain 140 §:ssä, joka vastaa puitepäätöksen 2002/475 2 artiklaa, säädetään seuraavaa:

”1. Henkilö, joka osallistuu terroristiryhmän toimintaan, mukaan lukien tietojen tai aineellisten välineiden antaminen sille tai sen toiminnan rahoittaminen jollakin tavalla tietoisena siitä, että osallistuminen edistää terroristiryhmän rikollista toimintaa, on tuomittava 5–10 vuodeksi vankeuteen ja 100–5 000 euron sakkoon.

2. Terroristiryhmän johtava jäsen on tuomittava 15–20 vuoden vankeuteen ja 1 000–200 000 euron sakkoon.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

28 Lounani lähti Marokosta vuonna 1991 ja tuli Saksaan, jossa hän teki turvapaikkahakemuksen, joka hylättiin. Hän saapui vuonna 1997 Belgiaan ja on tämän jälkeen oleskellut siellä laittomasti.

29 Tribunal correctionnel de Bruxelles (Brysselin rikostuomioistuin, Belgia) tuomitsi Lounanin 16.2.2006 antamallaan tuomiolla muun muassa muutetun rikoslain 140 §:n nojalla kuuden vuoden vankeusrangaistukseen osallistumisesta terroristiryhmän, käsiteltävässä asiassa ”Marokon islamilaisen taisteluryhmän” (groupe islamique des combattants marocains, jäljempänä GICM), Belgiassa toimivan solun toimintaan johtavana jäsenenä, osallistumisesta rikollisjärjestön toimintaan, väärennysten tekemisestä ja käytöstä sekä laittomasta oleskelusta.

30 Tribunal correctionnel de Bruxellesin esittämät tosiseikat Lounanin toteamiseksi syylliseksi osallistumiseen terroristiryhmän toimintaan tiivistettiin ennakkoratkaisupyynnössä seuraavasti: ”terroristijärjestön logistinen tukeminen muun muassa aineellisten ja aineettomien palvelujen kautta”; ”passien väärentäminen” ja ”väärennettyjen passien luovuttaminen” sekä ”aktiivinen osallistuminen järjestelyihin, joissa vapaaehtoisia lähetettiin Irakiin”. Erityisesti väärennettyjen passien luovuttaminen määriteltiin 16.2.2006 annetussa tuomiossa ”teoksi, jolla osallistuttiin terroristiliikettä logistisesti tukevan solun toimintaan”.

31 Lounani haki tämän jälkeen 16.3.2010 turvapaikkaa Belgian viranomaisilta vedoten pelkoon tulla vainotuksi siinä tapauksessa, että hän palaa alkuperämaahansa, sen riskin takia, että Marokon viranomaiset luokittelevat hänet Belgiassa saadun tuomion vuoksi radikaaliksi islamistiksi ja jihadistiksi. Commissaire général antoi tästä turvapaikkahakemuksesta 8.12.2010 päätöksen, jolla se jätti myöntämättä pakolaisaseman Lounanille ulkomaalaisten maahantulo-oikeudesta, oleskeluoikeudesta, asettautumisesta ja maasta poistamisesta 15.12.1980 annetun lain 55/2 §:n ja Geneven yleissopimuksen 1 artiklan F kohdan c alakohdan nojalla.

32 Lounani nosti tästä päätöksestä 24.12.2010 kumoamiskanteen Conseil du contentieux des étrangersissa (ulkomaalaisasioita käsittelevä hallintotuomioistuin, Belgia). Viimeksi mainittu kumosi mainitun päätöksen 13.1.2011 antamallaan tuomiolla ja palautti asiakirjat Commissaire généralille sillä perusteella, että asiakirjoista puuttui olennaisia seikkoja, joita ilman se ei voisi vahvistaa tai muuttaa mainittua päätöstä ilman täydentävien selvittämistoimien suorittamista.

33 Commissaire général teki 2.2.2011 uuden päätöksen, jolla se jätti pakolaisaseman myöntämättä Lounanille. Conseil du contentieux des étrangers, jossa nostettiin 18.2.2011 kumoamiskanne tästä uudesta päätöksestä, kumosi 3.3.2011 antamallaan tuomiolla mainitun päätöksen ja palautti asian Commissaire généralille katsoen, että viimeksi mainittu ei ollut suorittanut todellisia täydentäviä selvittämistoimia.

34 Commissaire général antoi 24.5.2011 kolmannen päätöksen, jossa jätettiin pakolaisasema myöntämättä Lounanille. Lounani nosti 14.6.2011 Conseil du contentieux des étrangersissa kumoamiskanteen, jossa hän vaati, että päätöstä muutetaan ja pakolaisasema myönnetään. Conseil du contentieux des étrangers myönsi 1.7.2011 antamallaan tuomiolla pakolaisaseman Lounanille.

35 Conseil d'État, jolle tehtiin tästä tuomiosta hallinnollinen kassaatiovalitus, kumosi 13.7.2012 antamallaan tuomiolla mainitun tuomion ja palautti asian Conseil du contentieux des étrangersiin, joka toimi toisessa kokoonpanossa.

36 Kun Conseil du contentieux des étrangers lausui asiasta palautuksen johdosta, se totesi, etteivät Lounania vastaan esitetyt seikat ole sellaisinaan terrorismirikoksia, koska tribunal correctionnel de Bruxelles oli 16.2.2006 antamallaan tuomiolla tuominnut Lounanin kuulumisesta terroristiryhmään katsomatta hänen syykseen muutetun rikoslain 137 §:ssä tarkoitetun terroriteon tekemistä tai siihen osallistumista. GICM:n osalta ei ole osoitettu, että se olisi edes aloittanut minkään tällaiseksi rikokseksi luokiteltavan teon tekemistä, eikä ole osoitettu, että Lounani olisi itse todellisuudessa syyllistynyt tällaiseen tekoon siten, että hän olisi siitä henkilökohtaisessa vastuussa.

37 Conseil du contentieux des étrangers katsoi näin ollen, ettei mikään niistä teoista, joista Lounani oli tuomittu, ole riittävän vakava, jotta se voidaan luokitella direktiivin 2004/83 12 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitetuksi ”Yhdistyneiden kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaiseksi teoksi”, ja muutti 12.2.2013 antamallaan tuomiolla Commissaire généralin 24.5.2011 tekemää päätöstä ja myönsi Lounanille pakolaisaseman.

38 Commissaire général teki tästä tuomiosta hallinnollisen kassaatiovalituksen Conseil d'État'han.

39 Conseil d'État on näin ollen päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko direktiivin 2004/83 12 artiklan 2 kohdan c alakohtaa tulkittava siten, että siinä säädetyn poissulkemislausekkeen soveltaminen edellyttää välttämättä, että turvapaikanhakija on tuomittu jostakin puitepäätöksen 2002/475 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta terrorismirikoksesta?

2) Mikäli näin ei ole, voidaanko – – tribunal correctionnel du Bruxellesin 16.2.2006 antamassa tuomiossa vastapuolen syyksi luettujen tekojen kaltaisia tekoja, joiden perusteella vastapuoli on tuomittu osallistumisesta terroristijärjestön toimintaan, pitää direktiivin 2004/83 12 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettuina Yhdistyneiden kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaisina tekoina?

3) Tutkittaessa, voidaanko kansainvälistä suojelua hakeva henkilö sulkea tämän suojelun ulkopuolelle terroristijärjestöön kuulumisen perusteella, onko se, että hänet on tuomittu tämän terroristijärjestön johtavana jäsenenä, vaikka hän ei ole tuomion mukaan tehnyt, yrittänyt tehdä tai uhannut tehdä terroritekoa, riittävä peruste todeta, että direktiivin 2004/83 12 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu osallistumista tai yllyttämistä koskeva, hakijan syyksi luettava teko on olemassa, vai onko kyseiset seikat tutkittava tapauskohtaisesti ja osoitettava, että hakija on osallistunut puitepäätöksen 2002/475 1 artiklassa tarkoitetun terrorismirikoksen tekemiseen tai yllyttänyt sellaiseen?

4) Tutkittaessa, voidaanko kansainvälistä suojelua hakeva henkilö sulkea tämän suojelun ulkopuolelle, koska hän kuuluu terroristijärjestöön ja on mahdollisesti siinä johtavassa asemassa, onko direktiivin 2004/83 12 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun yllyttämistä tai osallistumista koskevan teon liityttävä puitepäätöksen 2002/475 1 artiklassa määritetyn kaltaisen terrorismirikoksen tekemiseen vai voiko se liittyä saman puitepäätöksen 2 artiklassa tarkoitetun terroristiryhmän toimintaan osallistumiseen?

5) Onko terrorismin alalla mahdollista sulkea henkilö kansainvälisen suojelun ulkopuolelle direktiivin 2004/83 12 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaisesti, vaikka hän ei ole tehnyt puitepäätöksen 2002/475 1 artiklassa tarkoitettua väkivaltaista tekoa, joka olisi luonteeltaan erityisen julma, eikä ole yllyttänyt tai osallistunut sellaiseen tekoon?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

40 Tällä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, onko direktiivin 2004/83 12 artiklan 2 kohdan c alakohtaa tulkittava siten, että siinä mainittuun pakolaisaseman myöntämättä jättämisen perusteeseen vetoaminen edellyttää, että kansainvälisen suojelun hakija on tuomittu jostakin puitepäätöksen 2002/475 1 artiklan 1 kohdassa säädetystä terrorismirikoksesta.

41 Tästä on huomattava, että direktiivin 2004/83 johdanto-osan 3, 16 ja 17 perustelukappaleesta ilmenee, että Geneven yleissopimus on pakolaisten suojelua koskevan kansainvälisen oikeudellisen järjestelmän kulmakivi ja että direktiivissä olevat säännökset, jotka koskevat pakolaisaseman myöntämisen edellytyksiä ja sen sisältöä, on annettu, jotta jäsenvaltioiden toimivaltaisia viranomaisia autettaisiin soveltamaan kyseistä yleissopimusta yhteisten käsitteiden ja perusteiden mukaisesti (tuomio 2.12.2014, A ym., C-148/13–C-150/13, EU:C:2014:2406, 45 kohta).

42 Direktiivin 2004/83 säännöksiä on näin ollen tulkittava tämän direktiivin systematiikan ja tarkoituksen valossa sekä niin, että Geneven yleissopimusta ja muita SEUT 78 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja asiaa koskevia sopimuksia noudatetaan (tuomio 9.11.2010, B ja D, C-57/09 ja C-101/09, EU:C:2010:661, 78 kohta ja tuomio 2.12.2014, A ym., C-148/13–C-150/13, EU:C:2014:2406, 46 kohta).

43 Direktiivin 2004/83 12 artiklan 2 kohdan c alakohta vastaa keskeisiltä osin Geneven yleissopimuksen 1 artiklan F kohdan c alakohtaa, jossa määrätään, ettei tämän yleissopimuksen määräyksiä sovelleta henkilöön, johon nähden on perusteltua aihetta epäillä, että hän on syyllistynyt Yhdistyneiden kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaisiin tekoihin.

44 Direktiivin 2004/83 12 artiklan 2 kohdan c alakohdassa viitataan tarkemmin Yhdistyneiden kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaisiin tekoihin ”Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan johdanto-osassa sekä 1 ja 2 artiklassa esitetyn mukaisesti”.

45 Kuten direktiivin 2004/83 johdanto-osan 22 perustelukappaleessa todetaan, Yhdistyneiden kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaiset teot, joita tarkoitetaan tämän direktiivin 12 artiklan 2 kohdan c alakohdassa, sisältyvät muun muassa ”Yhdistyneiden kansakuntien terrorismintorjuntaan liittyvistä toimenpiteistä antamiin päätöslauselmiin, joiden mukaan sekä terroriteot, -menetelmät ja -käytännöt että terroritekojen tietoinen rahoittaminen, suunnittelu ja tekoihin yllyttäminen ovat Yhdistyneiden kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaisia tekoja”.

46 Näihin päätöslauselmiin kuuluu turvallisuusneuvoston päätöslauselma 1377 (2001), josta ilmenee, etteivät Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjassa mainittujen tarkoitusperien ja periaatteiden vastaisia ole vain ”kansainväliset terroriteot” vaan myös ”kansainvälisten terroritekojen rahoittaminen, suunnitteleminen ja valmisteleminen sekä kaikin muin tavoin tukeminen”.

47 Lisäksi turvallisuusneuvoston päätöslauselmasta 1624 (2005) voidaan johtaa, etteivät Yhdistyneiden kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaiset toimet rajoitu ”terroritekoihin, -menetelmiin ja -käytäntöihin”. Turvallisuusneuvosto nimittäin kehottaa siinä valtioita torjumaan terrorismia niille kansainvälisen oikeuden mukaan kuuluvien velvollisuuksien mukaisesti, epäämään turvapaikan ja

saattamaan oikeuden eteen ”henkilön, – – joka tukee terroritekojen rahoittamista, suunnittelemista, valmistelemista tai suorittamista, myötävaikuttaa, osallistuu tai aikoo osallistua niihin tai antaa suojaa niiden tekijöille”. Lisäksi tämän päätöslauselman 1 kohdan c alakohdassa kehotetaan valtioita epäämään turvapaikka henkilöiltä, joista on luotettavia ja asianmukaisia tietoja, joiden mukaan on vakavaa aihetta epäillä, että henkilö on syyllistynyt terroritekoon tai -tekoihin yllyttämiseen.

48 Tästä seuraa, ettei käsitettä ”Yhdistyneiden kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaiset teot”, joka ilmaistaan Geneven yleissopimuksen 1 artiklan F kohdan c alakohdassa ja direktiivin 2004/83 12 artiklan 2 kohdan c alakohdassa, voida tulkita siten, että se rajoittuu sellaisten terroritekojen tekemiseen, jotka on täsmennetty turvallisuusneuvoston päätöslauselmissa (jäljempänä terroriteot).

49 Toisin kuin Lounani väittää, tätä käsitettä ei sitä suuremmalla syyllä voida tulkita siten, että sitä sovelletaan pelkästään puitepäätöksen 2002/475 1 artiklan 1 kohdassa mainittuihin terrorismirikoksiin, eikä siten, että siinä edellytetään rikosoikeudellista tuomiota, jolla tällaisesta rikoksesta on asetettu rangaistus.

50 Tästä on todettava, kuten puitepäätöksen 2002/475 johdanto-osan kuudennesta perustelukappaleesta ilmenee, että puitepäätöksellä pyritään lähentämään terrorismirikosten määritelmiä toisiinsa kaikissa jäsenvaltioissa, myös terroristiryhmään liittyvien terrorismirikosten määritelmiä.

51 Kuten Euroopan komissio totesi, puitepäätöksessä 2002/475 luetellaan tässä tarkoituksessa erilaisia tekoja, jotka voivat kuulua terrorismin yleisen käsitteen alaan, ja luetteloidaan ne neljään rikosluokkaan eli ”terrorismirikokset” (1 artikla), ”terroristiryhmään liittyvät terrorismirikokset” (2 artikla), ”terroritoimintaan liittyvät rikokset” (3 artikla) ja lopuksi tiettyihin näihin rikoksiin kohdistuva yllyttäminen, avunanto ja yrittäminen (4 artikla).

52 Jos unionin lainsäätäjän tarkoituksena olisi ollut rajoittaa direktiivin 2004/83 12 artiklan 2 kohdan c alakohdan soveltamisalaa ja käsitettä ”Yhdistyneiden kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaiset teot” pelkästään puitepäätöksen 2002/475 1 artiklan 1 kohdassa lueteltuihin rikoksiin, se olisi voinut vaikeuksitta tehdä näin mainitsemalla nämä rikokset nimenomaisesti tai viittaamalla tähän puitepäätökseen.

53 Direktiivin 2004/83 12 artiklan 2 kohdan c alakohdassa ei kuitenkaan viitata puitepäätökseen 2002/475, vaikka se oli olemassa sinä ajankohtana, jona 12 artiklan 2 kohdan c alakohta laadittiin, eikä mihinkään muuhun Euroopan unionin antamaan terrorismin torjuntaan liittyvään asiakirjaan.

54 Näin ollen ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2004/83 12 artiklan 2 kohdan c alakohtaa on tulkittava siten, että siinä säädettyyn pakolaisaseman myöntämättä jättämisen perusteeseen vetoaminen ei edellytä sitä, että kansainvälisen suojelun hakija olisi tuomittu jostakin puitepäätöksen 2002/475 1 artiklan 1 kohdassa säädetystä terrorismirikoksesta.

Toinen ja kolmas kysymys

Tutkittavaksi ottaminen

55 Commissaire général ja Belgian hallitus väittävät, että kolmas kysymys, sellaisena kuin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on sen muotoillut, on jätettävä tutkimatta yhtäältä sen vuoksi, ettei siinä esitetä riittävällä tavalla niitä perusteita, joiden nojalla tämä tuomioistuin katsoo, että vastaus tähän kysymykseen on välttämätön pääasian ratkaisemiseksi, ja toisaalta sen vuoksi, ettei vastaus olisi hyödyllinen pääasian ratkaisemisen kannalta. Käsiteltävässä asiassa Lounania ei nimittäin ole tuomittu pelkästään muutetun rikoslain 140 §:n nojalla terroristijärjestön johtavana jäsenenä vaan myös muista teoista, jotka ovat Belgian lain mukaan rikoksia ja jotka on tehty terrorismin tarkoituksessa.

56 Tässä yhteydessä on muistutettava, että olettamana on, että kansallisen tuomioistuimen niiden oikeudellisten seikkojen ja tosiseikkojen perusteella, joiden määrittämisestä se vastaa ja joiden paikkansapitävyyden selvittäminen ei ole unionin tuomioistuimen tehtävä, esittämillä unionin oikeuden tulkintaan liittyvillä kysymyksillä on merkitystä asian ratkaisun kannalta. Unionin tuomioistuin voi jättää tutkimatta kansallisen tuomioistuimen esittämän ennakkoratkaisupyynnön ainoastaan, jos on ilmeistä, että pyydetyllä unionin oikeuden tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (tuomio 14.4.2016, Polkomtel, C-397/14, EU:C:2016:256, 37 kohta; tuomio 6.9.2016, Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, 20 kohta ja tuomio 13.10.2016, Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej ja Petrotel, C-231/15, EU:C:2016:769, 16 kohta).

57 Näin ei kuitenkaan ole käsiteltävässä asiassa.

58 Tästä on muistettava, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on esittänyt toisen ja kolmannen kysymyksen sellaisen hallinnollisen kassaatiovalituksen yhteydessä, joka tehtiin 12.2.2013 annetusta tuomiosta, jossa Conseil du contentieux des étrangers totesi, etteivät pääasian vastapuolen syyksi erityisesti luetut teot ole riittävän vakavia, jotta ne voidaan luokitella direktiivin 2004/83 12 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitetulla tavalla ”Yhdistyneiden kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaisiksi”. Tämän tuomion mukaan nimittäin se, että tribunal correctionnel de Bruxelles tuomitsi Lounanin osallistumisesta terroristiryhmän toimintaan jopa tämän ryhmän johtavana jäsenenä katsomatta hänen syykseen terrorismirikoksia sellaisinaan, ei ole riittävää, jotta voidaan todeta olevan vakavaa aihetta epäillä, että hän on tehnyt Yhdistyneiden kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaisia tekoja.

59 Tässä tilanteessa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, voidaanko ne teot, joista Lounani on tuomittu, sellaisinaan katsoa direktiivin 2004/83 12 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitetulla tavalla Yhdistyneiden kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaisiksi, ja mikäli näin ei ole, onko Lounanin tuomitseminen terroristiryhmän johtavana jäsenenä riittävää sen toteamiseksi, että on olemassa vakavaa aihetta epäillä, että hän on mainitun direktiivin 12 artiklan 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla yllyttänyt Yhdistyneiden kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaisiin tekoihin tai muulla tavoin osallistunut niiden suorittamiseen.

60 Ennakkoratkaisupyynnössä ilmoitetaan näin ollen selvästi, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii määrittelemään, missä määrin osallistuminen terroristiryhmän toimintaan, mistä Lounani on tuomittu, voi olla peruste direktiivin 2004/83 12 artiklan 2 kohdan c alakohdassa säädetyn poissulkemisperusteen soveltamiselle, ja kysyy tältä osin, voiko tuomitseminen osallistumisesta tämän ryhmän toimintaan johtavana jäsenenä johtaa pakolaisaseman myöntämättä jättämiseen soveltamalla tämän direktiivin 12 artiklan 2 kohdan c alakohtaa ja 12 artiklan 3 kohtaa.

61 Kolmas kysymys on näin ollen otettava tutkittavaksi.

Asiakysymys

62 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee toisella ja kolmannella kysymyksellään, joita on tarkasteltava yhdessä, onko direktiivin 2004/83 12 artiklan 2 kohdan c alakohtaa ja 12 artiklan 3 kohtaa tulkittava siten, että senkaltainen osallistuminen terroristiryhmän tekoihin, josta pääasian vastaaja on tuomittu, voi olla näissä säännöksissä säädetty poissulkemisperuste, vaikka kyseinen henkilö ei ole tehnyt, yrittänyt tehdä tai uhannut tehdä terroritekoa.

63 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee niiden tekojen osalta, joista Lounani on tuomittu rikosoikeudellisesti, että tuomitseminen perustui muun muassa muutetun rikoslain 140 §:ään, jolla puitepäätöksen 2002/475 2 artikla saatettiin osaksi Belgian oikeutta; kyseisessä artiklassa määritellään terroristiryhmään liittyvät rikokset, ja sen 2 kohdan b alakohdassa säädetään osallistumisesta terroristiryhmän toimintaan.

64 Lounanin toteamiseksi syylliseksi tähän rikokseen tribunal correctionnel de Bruxelles totesi 16.2.2006 antamassaan tuomiossa erityisesti, että hän oli osallistunut GICM:n Belgiassa toimivan solun toimintaan sen johtavana jäsenenä tukemalla tätä ryhmää logistisesti muun muassa aineellisin tai aineettomin palveluin väärentämällä passeja ja luovuttamalla väärennettyjä passeja ja osallistumalla aktiivisesti järjestelyihin, joissa vapaaehtoisia lähetettiin Irakiin.

65 Näin ollen ei ole todettu, että Lounani olisi henkilökohtaisesti tehnyt terroritekoja tai että hän olisi yllyttänyt tällaisiin tekoihin tai osallistunut niihin.

66 Asiaa koskevista turvallisuusneuvoston päätöslauselmista kuitenkin ilmenee, kuten tämän tuomion 48 kohdassa on todettu, ettei ilmaisu ”Yhdistyneiden kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaiset teot” rajoitu terroritekoihin.

67 Erityisesti on todettava, että turvallisuusneuvosto totesi päätöslauselmassaan 2178 (2014), että se on ”vakavasti huolissaan hirvittävästä ja kasvavasta uhasta, jonka aiheuttavat ulkomaalaiset terroristitaistelijat eli henkilöt, jotka matkustavat maahan, joka ei ole heidän asuinmaansa tai jonka kansalaisia he eivät ole, tehdäkseen, suunnitellakseen tai valmistellakseen terroritekoja”, ja ilmaisi huolensa terroristiyksikköjen organisoimista verkoista, joiden avulla taistelijat kansallisuudesta riippumatta ja heidän tarvitsemansa välineet voivat liikkua valtioiden välillä.

68 Tätä ilmiötä vastaan toteutettavina toimenpiteinä jäsenvaltioiden on estettävä ja tukahdutettava sellaisten henkilöiden värväämineni, organisoituminen, kuljettaminen tai varustaminen, jotka matkustavat maahan, joka ei ole heidän asuinmaansa tai jonka kansalaisia he eivät ole, muun muassa tehdäkseen, suunnitellakseen tai valmistellakseen terroritekoja.

69 Tästä seuraa, että direktiivin 2004/83 12 artiklan 2 kohdan c alakohdassa säädetyn pakolaisaseman myöntämättä jättämisen soveltaminen ei rajoitu terroritekojen tosiasiallisiin tekijöihin vaan se voi ulottua myös sellaisten henkilöiden värväämiseen, organisoitumiseen, kuljettamiseen tai varustamiseen, jotka matkustavat maahan, joka ei ole heidän asuinmaansa tai jonka kansalaisia he eivät ole, muun muassa tehdäkseen, suunnitellakseen tai valmistellakseen terroritekoja.

70 Lisäksi direktiivin 2004/83 12 artiklan 2 kohdan c alakohdan ja 12 artiklan 3 kohdan säännöksistä yhdessä luettuna ilmenee, että ensiksi mainitussa säännöksessä säädettyä pakolaisaseman myöntämättä jättämistä sovelletaan myös henkilöihin, joiden osalta on vakavaa aihetta epäillä, että he ovat yllyttäneet Yhdistyneiden kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaisiin tekoihin tai muulla tavoin osallistuneet niihin. Kun otetaan huomioon edellä 48 ja 66 kohdassa esitetty, näiden säännösten soveltaminen yhdessä ei edellytä, että kansainvälistä suojelua hakeva henkilö olisi yllyttänyt terroritekoon tai muulla tavoin osallistunut tällaisen teon suorittamiseen.

71 Tästä komissio huomauttaa perustellusti, että osallistuminen terroristiryhmän toimintaan voi kattaa monia erilaisia tekoja, joiden vakavuusaste vaihtelee.

72 Näin ollen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen voi soveltaa direktiivin 2004/83 12 artiklan 2 kohdan c alakohtaa vasta sen jälkeen, kun se on arvioinut kussakin yksittäistapauksessa sen tiedossa olevat täsmälliset tosiseikat sen ratkaisemiseksi, onko olemassa vakavaa aihetta epäillä, että asianomaisen, joka muuten täyttää pakolaisaseman saamisen edellytykset, suorittamat teot kuuluvat tämän poissulkemisperusteen soveltamisalaan (ks. vastaavasti tuomio 9.11.2010, B ja D, C-57/09 ja C-101/09, EU:C:2010:661, 87 ja 94 kohta).

73 Siltä osin, voivatko Lounanin suorittamiksi katsottujen kaltaiset teot olla direktiivin 2004/83 12 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettuja Yhdistyneiden kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaisia tekoja tai mainitun direktiivin 12 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tällaisiin tekoihin yllyttämistä tai niihin osallistumista muulla tavoin, kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen lopullisen arvioinnin tekevät toimivaltaiset kansalliset viranomaiset kansallisten tuomioistuinten valvonnassa.

74 Huomioon otettavista seikoista on todettava, että ennakkoratkaisupyynnössä todetaan, että Lounani toimi johtavassa asemassa kansainvälisessä terroristiryhmässä, joka oli kirjattu 10.10.2002 Yhdistyneiden kansakuntien luetteloon, jossa yksilöidään tiettyjä henkilöitä ja tahoja, joihin sovelletaan pakotteita, ja joka sisältyy edelleen tähän luetteloon sen päivittämisen jälkeen. Hänen toimintansa tämän ryhmän toiminnan logistisena tukena on kansainvälistä siltä osin kuin hän osallistui passien väärentämiseen ja avusti vapaaehtoisten pääsyä Irakiin.

75 Tällainen toiminta voi olla pakolaisaseman myöntämättä jättämisen peruste.

76 Tästä on huomattava, kuten edellä 12, 13 ja 67–69 kohdassa on todettu, että turvallisuusneuvoston päätöslauselmissa ja erityisesti päätöslauselman 2178 (2014) 5 kohdassa ja 6 kohdan c alakohdassa nimetään toimintana, joka valtioiden on kansainvälisen terrorismin torjumisen yhteydessä estettävä, sellaisten henkilöiden matkojen tarkoituksellinen järjestäminen, jotka matkustavat maahan, joka ei ole heidän asuinmaansa tai jonka kansalaisia he eivät ole, tehdäkseen, suunnitellakseen tai valmistellakseen terroritekoja.

77 Vaikka pitäisi paikkansa, ettei se ryhmä, jonka johtavana jäsenenä Lounani toimi, ollut tehnyt terroritekoa tai etteivät tämän ryhmän tukemat vapaaehtoiset, jotka tahtoivat päästä Irakiin, olleet lopulta tehneet tällaisia tekoja, ei kuitenkaan voitaisi sulkea pois sitä, että Lounanin toiminta voitaisiin katsoa Yhdistyneiden kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaiseksi. Kun otetaan huomioon edellä 41–54 ja 66–70 kohdassa esitetty, sama koskee sitä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kolmannessa kysymyksessään esittämää seikkaa, ettei Lounani ole tehnyt, yrittänyt tehdä tai uhannut tehdä puitepäätöksen 2002/475 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua terrorismirikosta. Samoilla perusteilla direktiivin 2004/83 12 artiklan 3 kohdan soveltaminen ei edellytä sen osoittamista, että Lounani on yllyttänyt tällaiseen rikokseen tai että hän on osallistunut siihen jollain muulla tavalla.

78 Lisäksi sillä seikalla, että jäsenvaltion tuomioistuimet ovat tuominneet Lounanin osallistumisesta terroristiryhmän toimintaan ja että tämä tuomio on saanut lainvoiman, on toimivaltaisen viranomaisen tehtävänä olevassa tapauskohtaisessa arvioinnissa erityinen merkitys.

79 Kaikilla edellä esitetyillä perusteilla toiseen ja kolmanteen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2004/83 12 artiklan 2 kohdan c alakohtaa ja 12 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että sellaiset teot, joilla osallistutaan terroristiryhmän toimintaan, kuten ne, joista pääasian vastapuoli on tuomittu, voivat olla pakolaisaseman myöntämättä jättämisen peruste, vaikka ei ole osoitettu, että kyseinen henkilö on tehnyt, yrittänyt tehdä tai uhannut tehdä terroriteon. Kun tarkastellaan tapauskohtaisesti tosiseikkoja, joiden nojalla voidaan arvioida, onko vakavaa aihetta epäillä, että henkilö on syyllistynyt Yhdistyneiden kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaisiin tekoihin, yllyttänyt tällaisiin tekoihin tai muulla tavoin osallistunut niihin, sillä seikalla, että jäsenvaltion tuomioistuimet ovat tuominneet tämän henkilön osallistumisesta terroristiryhmän toimintaan, on erityinen merkitys, samoin kuin sillä seikalla, että mainittu henkilö oli tämän ryhmän johtava jäsen, eikä ole välttämätöntä osoittaa, että tämä sama henkilö on itse yllyttänyt terroritekoihin tai osallistunut niihin muulla tavoin.

Neljäs ja viides kysymys

80 Kun otetaan huomioon kolmeen ensimmäiseen kysymykseen annettu vastaus, neljänteen ja viidenteen kysymykseen ei ole syytä vastata.

Oikeudenkäyntikulut

81 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelyä pakolaisiksi tai muuta kansainvälistä suojelua tarvitseviksi henkilöiksi koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä myönnetyn suojelun sisällöstä 29.4.2004 annetun neuvoston direktiivin 2004/83/EY 12 artiklan 2 kohdan c alakohtaa on tulkittava siten, että siinä säädettyyn pakolaisaseman myöntämättä jättämisen perusteeseen vetoaminen ei edellytä sitä, että kansainvälisen suojelun hakija olisi tuomittu jostakin terrorismin torjumisesta 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/475/YOS 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta terrorismirikoksesta.**

2) **Direktiivin 2004/83 12 artiklan 2 kohdan c alakohtaa ja 12 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että sellaiset teot, joilla osallistutaan terroristiryhmän toimintaan, kuten ne, joista pääasian vastapuoli on tuomittu, voivat olla pakolaisaseman myöntämättä jättämisen peruste, vaikka ei ole osoitettu, että kyseinen henkilö on tehnyt, yrittänyt tehdä tai uhannut tehdä Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmissa täsmennetyn terroriteon. Kun tarkastellaan tapauskohtaisesti tosiseikkoja, joiden nojalla voidaan arvioida, onko vakavaa aihetta epäillä, että henkilö on syyllistynyt Yhdistyneiden kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaisiin tekoihin, yllyttänyt tällaisiin tekoihin tai muulla tavoin osallistunut niihin, sillä seikalla, että jäsenvaltion tuomioistuimet ovat tuominneet tämän henkilön osallistumisesta terroristiryhmän toimintaan, on erityinen merkitys, samoin kuin sillä seikalla, että mainittu henkilö oli tämän ryhmän johtava jäsen, eikä ole välttämätöntä osoittaa, että tämä sama henkilö on itse yllyttänyt terroritekoihin tai osallistunut niihin muulla tavoin.**

Allekirjoitukset